

บทที่ ๒
การศึกษาเรื่อง โทรทัศน์ศึกษา

ความเป็นมาของโทรทัศน์

ในปี ค.ศ. ๑๘๑๗ Baron Jons Jakob Berzelius ได้พบธาตุแท่งชนิดหนึ่งซึ่งเขาคิดชื่อว่า Selenium ซึ่งเป็นธาตุอโลหะ และจะกลายเป็นฉนวนไฟฟ้าอย่างแรงเมื่อถูกแสงสว่าง ต่อมาได้นำไปประดิษฐ์ Photoelectric cell สารที่วุ้นนี้สามารถเปลี่ยนแสงให้เป็นแรงผลักดันไฟฟ้าได้ (Electrical Impulses) และเซลล์ไฟฟ้านี้เองทำให้ได้มีการคิดประดิษฐ์โทรทัศน์ได้ Paul Gottlieb Nipkow ชาวเยอรมัน ได้เสนอให้ใช้ระบบโทรทัศน์ และได้ทำการค้นคว้าจนมีนักประดิษฐ์อีกหลายคนได้คิดค้นต่อมา

ในเวลาใกล้เคียง ๆ กันนี้ Sir William Crook ได้ประดิษฐ์หลอดไฟฟ้านิวตันหนึ่งเรียกกันว่า หลอดครุกซ์ (Crook's Tube) ซึ่งนับว่าเป็นต้นกำเนิดของหลอดครัมแคทโทด (Cathode) ปัจจุบันนี้ ต่อมาจึงได้มีนักวิทยาศาสตร์ของชาวเยอรมัน ได้ทำการทดลองในเรื่องโทรทัศน์สืบต่อมา โดยเริ่มทำการค้นคว้าทดลองในปี ค.ศ. ๑๘๖๐ โดยรวบรวมเอาความคิดเห็นและผลการวิจัยของนักวิทยาศาสตร์หลายท่าน เช่น Heinrich Hertz, John Ambrose Fleming, Thomas A. Edison and Lee De Forest.

ในปี ค.ศ. ๑๘๖๕ ในสหรัฐอเมริกา มี Charles Francis Jenkins ส่วนในอังกฤษ มี John Logic Baird ต่างก็ทำการค้นคว้าทดลองกันต่อไปในเรื่องโทรทัศน์ สามารถประดิษฐ์หลอดภาพได้ทั้งในอังกฤษและสหรัฐอเมริกาต่างก็ได้พยายามทดลองกันต่อมา ในที่สุดปรากฏว่าอังกฤษเป็นชาติแรกที่ได้รับเกียรติว่าประดิษฐ์โทรทัศน์ขึ้นสำเร็จก่อนชาติใด

อังกฤษสามารถส่งโทรทัศน์ให้คนดูได้ในปี ค.ศ. ๑๘๗๖ เป็นสาขาหนึ่งของ บี.บี.ซี. แต่พอถึงปี ค.ศ. ๑๙๓๙ งานนี้ก็คงหยุดชะงักลงเพราะสงครามโลกครั้งที่สอง

กุศล สุจรรยา, "โทรทัศน์การศึกษา," เอกสารประกอบการประชุมใหญ่สันนิบาต
เทศบาลแห่งประเทศไทย, (พระนคร: โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, ๒๕๑๓), หน้า ๒๐๐.

ในสหรัฐอเมริกา รัฐบาลอนุญาตให้เปิดสถานีโทรทัศน์แห่งแรกเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๔๑ เป็นที่น่าเสียดายว่า สงครามโลกครั้งที่สอง ได้มาขัดขวางความเจริญก้าวหน้าของวงการโทรทัศน์ ทำให้การโทรทัศน์เจริญล่าช้ากว่าที่ควรเป็นไป ในระหว่างมหาสงครามครั้งที่สอง สหรัฐอเมริกามีสถานีโทรทัศน์เพียง ๖ แห่งเท่านั้นเอง ต่อมาจำนวนสถานีโทรทัศน์ก็ได้เพิ่มขึ้นมากอย่างรวดเร็วจนกระทั่งเกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้น เค็ดรอนถึงคณะกรรมการควบคุมการสื่อสารของรัฐบาลกลาง F.C.C. (Federal Communication Commission) ต้องงดการอนุญาตตั้งสถานีโทรทัศน์ชั่วคราว จนกระทั่งได้ศึกษาปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับโทรทัศน์ทางเทคนิค พาณิชย และการจัดรายการ ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ทุกแง่มุมจนเข้าใจใจแล้ว ใช้เวลาศึกษาอยู่ ๓ ปีครึ่ง จึงได้อนุญาตให้เปิดสถานีโทรทัศน์ต่อไป ด้วยเหตุนี้ สหรัฐอเมริกาจึงเจริญก้าวหน้าทางโทรทัศน์ยิ่งกว่าประเทศใด ๆ

ระบบการส่งโทรทัศน์

โทรทัศน์เป็นการรวบรวมของระบบสองระบบ คือใช้ระบบ F.M. สำหรับภาคเสียง และใช้ระบบ A.M. สำหรับภาคภาพ โทรทัศน์ต้องการเครื่องส่งสองเครื่องต่อหนึ่งสถานี สถานีโทรทัศน์แต่ละแห่งต้องมีเครื่องส่งหนึ่งเครื่องสำหรับเสียง และอีกเครื่องหนึ่งสำหรับภาพ ในสหรัฐอเมริกาใช้ระบบการส่ง ๕๒๕ เส้น สหรัฐเข้ามาสนับสนุนเรื่องของโทรทัศน์ในประเทศไทย ไทยจึงเริ่มใช้ระบบส่ง ๕๒๕ เส้นสำหรับสถานีที่สร้างขึ้นในสมัยแรก แต่ระบบที่ใช้กันมากคือ ๖๒๕ เส้น ใช้ในยุโรป ประเทศฝรั่งเศสใช้ระบบการส่ง ๘๑๙ เส้น อังกฤษ ๘๐๕ เส้น

ลักษณะของวงจรโทรทัศน์

วงจรโทรทัศน์ที่ส่งออกอากาศ มีอยู่ ๒ ระบบคือ

๑. โทรทัศน์วงจรปิด (Closed Circuit) คือส่งภาพและเสียงจากเครื่องส่งมายังเครื่องรับโดยทางสาย มีช่องโดยตรง (Direct Channel) รับได้โดยเฉพาะ ไม่เหมือนกับการส่งโทรทัศน์ - ทั่ว ๆ ไปซึ่งส่งออกอากาศและใคร ๆ จะเปิดรับก็ได้ตามคลื่นที่ส่ง บางครั้งไม่ใช่สาย แต่ใช้ระบบคลื่นช่วงสั้นแทน (Microwave System) โทรทัศน์วงจรปิดใช้ได้ก็ในมหาวิทยาลัย โรงเรียนใหญ่ ๆ

๒. การส่งโทรทัศน์วงจรเปิด (Open Circuit) คือส่งภาพและเสียงจากที่ส่งมายังเครื่องรับโดยทางอากาศ ไม่ต้องใช้สายโยงระหว่างเครื่องส่งและเครื่องรับ เครื่องรับโทรทัศน์ที่อยู่ในรัศมีกำลังส่งสามารถรับได้โดยปรับช่องและเสาอากาศตรงกับเครื่องส่ง

ชนิดของโทรทัศน์^๒

เมื่อแบ่งประเภทของโทรทัศน์โดยพิจารณาถึงหน้าที่และลักษณะพิเศษของมันแล้ว อาจแบ่งได้ดังนี้

๑. Commercial Television เป็นสถานีโทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นหลักสำคัญ มีผู้อุปถัมภ์รายการ บางครั้งอาจจัดรายการเพื่อการศึกษาได้
๒. Educational Television เป็นการส่งโทรทัศน์เพื่อให้ความรู้โดยเจาะจงว่าเป็นรายการสำหรับนักเรียนอายุเท่าไร ระดับไหน เป็นรายการส่งเสริมหลักสูตร ส่งเข้าห้องเรียน ใช้เวลาตามตารางสอน 004815
๓. Instructional Television คือรายการโทรทัศน์ศึกษาตามหลักสูตรของโรงเรียนโดยตรง โดยมากเป็นการส่งโทรทัศน์แบบวงจรปิด
๔. Resource Television เป็นโทรทัศน์ที่ให้ความรู้ทั่วไปแก่ประชาชน เช่น รายการสารคดี
๕. Industrial Television เป็นรายการโทรทัศน์ที่ให้ความรู้เฉพาะทางด้านอุตสาหกรรมเท่านั้น
๖. Detective Television เป็นโทรทัศน์ที่ใช้ในวงงานธุรกิจ อุตสาหกรรมต่าง ๆ และราคาเพื่อจับผิดคน

โทรทัศน์ศึกษา

โทรทัศน์การศึกษาเป็นโทรทัศน์ที่จัดรายการออกอากาศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และประกอบการสอนของครูในชั้นเรียน รายการโทรทัศน์ศึกษามีลักษณะดังนี้

๑. เป็นรายการโทรทัศน์ตามหลักสูตร
๒. บอกแน่ชัดว่าเป็นรายการสำหรับนักเรียนระดับใด
๓. แสดงเหตุผล
๔. แสดงวิธีสอน

การจัดรายการโทรทัศน์ศึกษา โดยจัดออกเป็นประเภทตามความมุ่งหมายแล้วมีอยู่ ๒ แบบคือ

๑. Direct Program คือรายการโทรทัศน์ที่สอนตรงตามหลักสูตรทั้งหมด ๓๓ รายวิชาตามที่กำหนดไว้ เช่น ในประเทศอิตาลี เมื่อผู้เรียนติดตามรายการเรียนไปจนจบและผ่านการสอบไล่ได้แล้วจะได้รับประกาศนียบัตรเหมือนกับเรียนจากโรงเรียนโดยตรง การส่งรายการโทรทัศน์แบบนี้ช่วยแก้ปัญหาได้ เพราะในอิตาลีนักเรียนจบชั้นประถมต้นแล้วไม่มีที่เรียนต่อ ตำบลเล็ก ๆ ทั้งประเทศไม่มีชั้นมัธยม จึงให้เรียนจากโทรทัศน์ มีคณะกรรมการไปสำรวจว่าจะตั้งโทรทัศน์ที่ไหน แล้วจ้าง Monitor ควบคุมการเรียนให้เป็นที่ไปตามปกติ เมื่อจบหลักสูตรมีการสอบ ถ้าได้จึงไปเรียนต่อชั้นมัธยมปลายในเมืองใหญ่ ๆ การสอนวิธีนี้ค่อนข้างยาก คนเรียนต้องตั้งใจจริง ๆ

๒. Enrichment เป็นรายการโทรทัศน์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ประกอบการสอน กล่าวคือ หัวข้อการสอนบางประการจำเป็นต้องใช้เครื่องมืออุปกรณ์ที่หายากและสลับซับซ้อน ครูในโรงเรียนอาจจัดหาได้ยาก หรือพันความรู้ของครูเองอาจไม่เพียงพอที่จะสอนให้ชัดเจนตามเนื้อหาของบทเรียน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องจัดรายการโทรทัศน์ขึ้นเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้ โทรทัศน์แบบนี้จัดการหลายประเทศ สำหรับประเทศไทยนั้น เทศบาลนครกรุงเทพได้เป็นผู้ริเริ่มขึ้น

โทรทัศน์ศึกษาในต่างประเทศ

การใช้โทรทัศน์ศึกษาได้เริ่มมีขึ้นในประเทศต่าง ๆ เป็นเวลาหลายปีมาแล้ว อาจกล่าวได้ว่าเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับกำเนิดของโทรทัศน์เพื่อการค้า โดยจัดสอดแทรกกับรายการโทรทัศน์เพื่อการค้า โทรทัศน์การศึกษาหรือ Educational Television ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อการศึกษาจริง ๆ เกิดในสหรัฐอเมริกา เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๒ ประวัติการใช้โทรทัศน์การศึกษาในต่างประเทศมีสิ่งที่น่าสนใจดังนี้

โทรทัศน์ศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา^๓

สหรัฐอเมริกา เป็นประเทศที่มีการใช้โทรทัศน์การศึกษาอย่างกว้างขวางมากในการเรียนทุกระดับ และในวิชาต่าง ๆ เทาที่จะจัดรายการให้เป็นประโยชน์ขึ้นมาได้

ในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ สถานี W.O.I. - T.V. แห่งวิทยาลัย Iowa State College at Arms เป็นสถานีแรกที่จัดรายการโทรทัศน์ศึกษาให้กับโรงเรียนมัธยมในท้องถิ่น

สหรัฐอเมริกา เริ่มมีการสนใจในโทรทัศน์ศึกษาอย่างจริงจัง เพราะผลของกฎบัตรที่ FCC (Federal Communication Commission) ออกเมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๑๙๕๒ ให้สงวนช่องส่งของโทรทัศน์ไว้ ๒๔๒ ช่อง เพื่อใช้ประโยชน์ทางการศึกษาโดยเฉพาะ ต่อมาได้มีการสงวนช่องส่งอื่น ๆ เพิ่มขึ้นจนถึง ๒๕๘ ช่อง

การที่ FCC สงวนช่องส่งเพื่อใช้ในการศึกษาดัง ๒๕๒ ช่อง ทำให้เกิดปัญหาในการตีความหมายของ Educational Television กันขึ้น The Joint Council on Educational Television ได้ให้คำจำกัดความในระยะต่อมาว่า Educational Television ต้องเป็นรายการ

---

^๓ R.E. de Kieffer, and Lee W. Cochran, Manual of Audio-Visual Techniques (New Delhi: Prentice-Hall of India Private Limited, 1966), pp. 205 - 206.

๑. เพื่อการสอนบทเรียนในโรงเรียนโดยตรง
๒. เพื่อเป็นการสอนให้การศึกษาผู้ใหญ่ (รวมทั้งบทเรียนเพื่อหน่วยกิตในระดับวิทยาลัย)
๓. เพื่อการศึกษาผู้ใหญ่โดยทางอ้อม
๔. รายการเพื่อสอนเกี่ยวกับชีวิตในบ้านและการงานในอาชีพ
๕. รายการเพื่อวรรณคดี และวัฒนธรรม ตลอดจนลักษณะประจำชาติ
๖. รายการสำหรับเด็ก

สถานีโทรทัศน์ศึกษาแห่งแรกคือ KUHT ของ มหาวิทยาลัยอุสตัน เปิดดำเนินการครั้งแรกเดือนพฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๕๓ การโทรทัศน์ศึกษาของสหรัฐอเมริกา ก้าวหน้าเร็วมาก มีสถานีโทรทัศน์ศึกษามากมาย การเสนอรายการโทรทัศน์ศึกษาออกอากาศไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๒,๕๐๐ ชั่วโมง เวลาที่ใช้ออกรายการประมาณ ๘ ชั่วโมง สถานีส่วนใหญ่ออกอากาศระหว่างวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา ๙.๐๐ น. ถึง ๑๕.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ทอท้ายด้วยรายการสำหรับเด็ก ๑๖.๐๐ - ๑๗.๐๐ น. และจบรายการด้วยรายการสำหรับผู้ใหญ่ในตอนค่ำ

ในสหรัฐอเมริกา โทรทัศน์การศึกษาได้ก้าวหน้าไปไกลมาก จนกระทั่งได้มีโครงการโทรทัศน์ภาคพื้นเวหาขึ้น (The Midwest Airborne Television Program) ดร. เป็ร็อง กุมุท ได้กล่าวถึงโครงการโทรทัศน์ภาคพื้นเวหา โดยวิธีดำเนินการต่าง ๆ ดังนี้

โครงการโทรทัศน์ภาคพื้นเวหา

เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔ ได้มีเครื่องบิน ๔ เครื่องบิน บินจากสนามบินมหาวิทยาลัยเพอร์คูว์ เมืองลาฟาเยตต์ รัฐอินเดียนา ขึ้นไปบินเพื่อถ่ายทอดรายการสอนทางโทรทัศน์ลงมา ๒ ของพร้อม ๆ กัน วัตถุประสงค์การถ่ายทอดเป็นรูปร่างกลมบนพื้นดิน เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐๐ - ๔๐๐ ไมล์ ในเขตของรัฐ ๒ รัฐ คือ อิลลินอยส์ อินเดียนา เคนตักกี มิชิแกน โอไฮโอ และ วิสคันซิด เครื่องบินจะบินสัปดาห์

เป็ร็อง กุมุท, "โครงการโทรทัศน์ภาคพื้นเวหา" ศูนย์ศึกษา, (มีนาคม ๒๕๐๔)

ละ ๔ วัน ๆ ละ ๔ ชั่วโมง แต่ระยะนี้เป็นระยะทดลอง และจะทดลองถึงเดือนพฤษภาคม ๒๕๐๔ ในชั้นปฏิบัติจริงจะเริ่มในเดือนกันยายน ๒๕๐๔ และบินเพิ่มเป็นวันละ ๖ ชั่วโมง

ความมุ่งหมายของโครงการโทรทัศน์ศึกษาภาคพื้นเวหา

๑. เพื่อขยายแนวทางการให้การศึกษาแก่โรงเรียนจำนวนมาก ๆ ทั่วประเทศ
๒. เพื่อทวีคุณภาพของการให้การศึกษาแก่โรงเรียนหรือวิทยาลัยที่ขาดหรือไม่มีแหล่งวิชาที่ดีพอในปัจจุบัน
๓. เพื่อเป็นทางเลือกค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการจัดควยวิธีอื่นโดยให้คุณภาพทวีขึ้นเท่ากัน
๔. เพื่อปฏิบัติการขั้นวิเริ่มไปในทำนองที่จะส่งเสริมให้มีเครื่องมือวัสดุและสิ่งต่าง ๆ ที่ถาวรไว้เสียแต่แรก
๕. เพื่อการดำเนินงานและการเงินของโครงการจะได้ดำเนินต่อไป โดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาของรัฐจะได้รุดหน้าต่อไปโดยสะดวก

วิธีถ่ายทอดรายการจากพื้นเวหา

รายการสอนต่าง ๆ จะบันทึกไว้โดย Video Tape แล้วนำขึ้นเครื่องบินไปบินวนเวียนถ่ายทอดรายการสอนนั้นลงมาทางพื้นดิน ๒ ช่อง โดยใช้เครื่องบิน ๔ เครื่องยนต์แบบ DC ๖ และ AB ๒ คอยผลัดเปลี่ยนกัน ตอนกลางของเครื่องบินจะมีเสาอากาศปีกลงมายาว ๓๐ ฟุต วิธีการบินเป็นวงกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๐ ไมล์ บินสูง ๓,๒๐๐ ฟุต ส่งรายการตั้งแต่เวลา ๕.๐๐ น. - ๑๕.๐๐ น. ทุกวันจันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ของทุกสัปดาห์

คานการเงิน

โครงการนี้จะใช้จ่ายเงินทั้งสิ้น ๗ ล้านเหรียญอเมริกัน โดยได้รับเงินจากมูลนิธิฟอร์ด การบริจาคของโรงงานอุตสาหกรรมของเอกชน เป็นเงิน ๔ ๒ ล้านเหรียญ

การเตรียมวิชาสำหรับการสอนทางโทรทัศน์

มีเจ้าหน้าที่ MPATI (The Midwest Program on Airborne Television Instruction) และสมาชิกผู้เกี่ยวข้องปรึกษากับเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนเพื่อจัดบทเรียนให้สนองความต้องการทั้ง ๖ รัฐ ซึ่งเจ้าหน้าที่เหล่านี้จะมีตัวแทนนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญฝ่ายหลักสูตร เป็นต้น จะช่วยกันจัดเนื้อหาและตารางเรียน วิชาต่าง ๆ ที่จัดสอนมี

๑. ภาษารัสเซีย	๒. ภาษาฝรั่งเศส
๓. ภาษาสเปน	๔. ภาษาอังกฤษ
๕. สังคมศึกษา	๖. การปกครองและหน้าที่พลเมือง
๗. คณิตศาสตร์	๘. เลขคณิต
๙. วิทยาศาสตร์เฉพาะและทั่วไป	๑๐. มนุษยศาสตร์
๑๑. ศิลปะ	๑๒. กวี
๑๓. การแนะแนว	

ฯลฯ

การเลือกครูสอนทางโทรทัศน์

จะพยายามหาครูที่มีความรู้ทางนี้จากทั่วประเทศได้ประมาณ ๓๐๐ คน แล้วนำมาคัดเลือกอีกครั้ง โดยใช้วิธีให้แสดงแล้วอัด Kinescope เข้าไว้ให้ผู้เชี่ยวชาญมาเป็นกรรมการตัดสินเอาเฉพาะที่ที่ดีที่สุด ๕๐ คน

การสร้างรายการสำหรับออกอากาศ

ครูที่ได้รับเลือกแล้วจะฝึกงานที่มหาวิทยาลัยเปอร์คูว์ ซึ่งกันเตรียมบทเรียน มีการร่างบทเรียน ทำหนังสือประกอบคนคว่ำวิจัย ออกแบบและสร้างวัสดุกราฟิก เมื่อจัดการเรื่องนี้เสร็จแล้ว ครูจะไปยังศูนย์ผลิตโทรทัศน์ส่วนท้องถิ่นสำหรับบันทึกภาพและเสียงสำหรับออกอากาศต่อไป

นอกจากนี้ยังจัดทำสิ่งพิมพ์เพื่อประกอบการถ่ายทอดออกอากาศทางโทรทัศน์ภาคพื้นเวหาอีกด้วย เพื่อจะทำให้การสอนได้ผลดียิ่งขึ้น แผนกอุปกรณ์การศึกษาของ MPATI จะทำหนังสือแจกและจำหน่าย

เฉพาะคำร่วโน้ตการสอน และได้อำคุ่ม่อขึ้นเล่มหนึ่งเพื่อให้อำณะนำครูและเจาหน้าที่ฝ่ายการศึกษาด้วย
นอกจากนั้นสหรัฐอเมริกายังมีรายการโทรทัศน์ศึกษาสำหรับเด็กก่อนเข้าโรงเรียน^๕ มีที่ไมอามี
รัฐฟลอริดา จัดทำโดย WTHS-TV ช่อง ๒ ส่งสัปดาห์ละ ๕ วัน มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักสูตรในชั้นแรก
และเตรียมตัวเด็กสำหรับประสบการณ์การเรียน พัฒนาการอ่านออกเสียง และการเข้าสังคม

ที่ Albuquerque รัฐนิวเม็กซิโก KNME-TV ช่อง ๕ จัดรายการละ ๓๐ นาที มีทุกวัน
ครูมองตรงกล้องเหมือนพูด กับเด็กนักเรียนที่หน้า เมื่อจบปีเด็กที่เรียนจะไปสถานีเพื่อขอรับประกาศนียบัตร

ใน Memphis รัฐเทนเนสซี WRNO-TV ช่อง ๑๐ จัดรายการละ ๓๐ นาที คลอบ
คลุมหลักสูตรอนุบาลให้เด็กก่อนเข้าโรงเรียน

โทรทัศน์ศึกษาในประเทศไทย^๖

โทรทัศน์ศึกษาในประเทศไทยนำมาใช้โดยผู้บริหารการศึกษา ออกอากาศที่สถานี BBC
(British Broadcasting Corporation) มีเจ้าหน้าที่หลายฝ่ายรวมงานกันคือ

- ๑. ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (จาก School Broadcasting Council for the United Kingdom)
- ๒. Local Educational Officer
- ๓. ผู้แทนจากสมาคมอาชีวศึกษา
- ๔. ผู้แทนคานการโฆษณา
- ๕. ครู

---

^๕ Lester F. Beck, "Television for the Preschool Child"
Audiovisual Instruction (January, 1965), p. 13.

^๖ กุศล สุจรรยา, คำบรรยายวิชา Educational Radio and Television Pro-
duction ณ แผนกโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๓.

คณะกรรมการเหล่านี้เป็นผู้วางนโยบาย กำหนดเนื้อหาและโครงการแล้วให้ BBC จัดทำรายการ รายการทำล่วงหน้าเป็นปีเพื่อมีเวลาซ้อมและทดลองใช้ โรงเรียนจะรับหรือไม่รับไม่มีการบังคับ

การทดลองครั้งแรกไม่ได้ออกอากาศ ใช้ระบบวงจรปิดส่งไปตามโรงเรียนที่อยู่ใกล้สถานีโทรทัศน์ การทดลองครั้งนี้ได้ผล ปัจจุบันออกรายการวันละหลายชั่วโมง มีวิธีการสอนใหม่ ๆ และมีการประเมินผลรายการโทรทัศน์ศึกษา ๒ แบบคือ

๑. เลือกครูที่ทำรายการโทรทัศน์ประมาณ ๒๐ คน แล้วประชุมเสนอผลต่อ BBC
๒. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่จากสภาการกระจายเสียงจากโรงเรียนไปอยู่ตามส่วนต่าง ๆ ของประเทศแล้วรายงานผล
๓. ใช้แบบสอบถามส่งให้ครูกรอก
๔. มีการทดสอบหลังรายการ ซึ่งปรากฏว่าเด็กชั้นประถมสนใจรายการโทรทัศน์ศึกษามากกว่าเด็กมัธยม

โทรทัศน์ศึกษาในประเทศฝรั่งเศส

ในประเทศฝรั่งเศสหลังสงครามโลกครั้งที่สอง จำนวนนักเรียนที่เรียนต่อชั้นมัธยมสูงขึ้นเรื่อย ๆ จึงมีการจัดรายการโทรทัศน์การศึกษาเพื่อช่วยเหลือครูและนักเรียน เนื่องจากระบบการศึกษาของฝรั่งเศส มีกฎอยู่ข้อหนึ่งคือ ทุกโรงเรียนต้องสอนวิชาเดียวกันทั่วประเทศ ทำให้งานด้านโทรทัศน์ศึกษาง่ายขึ้นมาก

วิธีการจัดทำรายการ กระทรวงศึกษาธิการ มีคณะกรรมการ Commission on School Television เป็นผู้วางกฎเกณฑ์และแนวของรายการแล้วส่งมาให้ National Pedagogical Institute ซึ่งมีหน่วยงาน French Television Service จัดทำรายการโทรทัศน์และอุปกรณ์การสอน การจัดส่วนใหญ่เป็นการอัดเทป เวลาออกรายการกำหนดแน่นอนดังนี้

- วันจันทร์และวันศุกร์ เป็นรายการของชั้นประถม แบบส่ง เสริมหลักสูตร
- วันอังคาร รายการสำหรับโรงเรียนเทคนิค และอาชีพ
- วันพุธ รายการสำหรับชั้นมัธยม

รายการโทรทัศน์ศึกษามีเวลาบยาย ๒ โมง กระทรวงศึกษาธิการมีกฎบังคับว่าทุกโรงเรียนต้อง
ใช้และจัดรายการให้เข้ากับหลักสูตรของโรงเรียน บังคับเมื่อเดือนเมษายน ค.ศ. ๑๙๕๕

โทรทัศน์ศึกษาในประเทศอิตาลี

อิตาลี เป็นประเทศที่จัดรายการโทรทัศน์การศึกษาอย่างน่าสนใจมาก เนื่องจากหลังสงคราม
โลกครั้งที่สอง เด็กที่จบประถมต้นแล้ว อายุระหว่าง ๗ - ๑๑ ปี มีจำนวน ๗ แสนคน ไม่มีโอกาสเรียน
ต่อ รัฐบาลจึงจัดตั้งโครงการ Telescuola เพื่อสอนวิชาต่าง ๆ ทางโทรทัศน์ โครงการนี้ประกอบ
ด้วยยูเกียของวงการศึกษา สมาชิกรัฐสภา ผู้แทนสถานีโทรทัศน์ คณะกรรมการได้เดินทางไปต่าง ๆ
และพยายามหาสถานที่สำหรับเด็กส่วนมากเดินทางมาดูโทรทัศน์ได้ ซึ่งมีหลายแบบ เช่น ร้านกาแฟ
ภัตตาคาร โบสถ์ เป็นต้น เมื่อตกลงกับเจ้าของสถานที่แล้ว ทาง Telescuola ซื้อเครื่องรับโทร
ทัศน์ให้แหวละเครื่อง แล้วจ้างคนคุมเครื่องเรียก Monitor Monitor มีสองประเภท คือถ้าไม่มี
ความรู้อะไร จ้างให้เปิดปิดเครื่องรับโทรทัศน์ มีค่าจ้างพอสมควร ถ้ามีความรู้ เช่นจบ High School
มีเงินเดือนแพง โดยช่วยตรวจแบบฝึกหัดนักเรียน ชี้แจงปัญหาที่นักเรียนไม่เข้าใจ จากนั้นคนจะมาเรียน
โดยไม่เสียเงิน ทราบจำนวนนักเรียนได้โดยการส่งชื่อคู่มือของนักเรียน

การดูรายการเป็นไปตามตารางสอนที่ทำไว้ สัปดาห์ละ ๖ วัน ตั้งแต่ ๑๘.๐๐ - ๑๕.๑๐ น.
วิชาละครึ่งชั่วโมง สอนตามหลักสูตร สิ้นปีมีการสอบ แล้วส่งไปให้ Telescuola ตรวจ ถ้าสอบได้
ได้ประกาศนียบัตร และถือว่าจบชั้นมัธยมบริบูรณ์ เขาเรียนต่อในมหาวิทยาลัยได้

ผลของการสำรวจ

คนที่สอบได้ทุกวิชา	๓๐%
ที่ตกบางบางวิชา	๕๐%
ตกหมด	๒๐%

คนที่สอบตกบางวิชามีการสอบแก้ตัว คนที่สอบได้มีสิทธิเรียนต่อมหาวิทยาลัยในเมืองที่อยู่ใกล้ ๆ
ได้ เพื่อสนับสนุนให้คนสนใจเรียน ถ้าใครได้คะแนนดีจะได้ไปเที่ยวโรม และ Telescuola โดย
Monitor พาไป

ได้มีการวิจัยและพบปัญหาที่สำคัญของการใช้รายการโทรทัศน์ของ Telescuola ดังนี้

๑. ภาษา ภาษาที่สอนเป็นภาษากรุงโรม ซึ่งใช้แตกต่างกับภาษาท้องถิ่น
๒. สภาพท้องถิ่น คอนข้างกันคาร
๓. การใช้โทรทัศน์เป็น One-way process คิดต่อไคข้างเดียว จึงต้องให้มี Monitor ขาว

จากการสำรวจพบว่าการใช้โทรทัศน์ หรืองานของ Telescuola ขาวให้นักเรียนสอบไคมาก โดยเฉพาะจุดที่มี Monitor เป็นผู้มีไคความรู้ จะสามารถขาวให้เด็กสอบไคถึง ๘๐% เพราะขาวแก้ปัญหาครวจแบบฝึกหัด ขี้แจงขอขงใจ

โทรทัศน์ศึกษาในประเทศไทย

เนื่องจกจำนวนนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครกรุงเทพเพิ่มมากขึ้นเพราะการขยายการศึกษาจากประถมต้นไปถึประถมปลาย ทางเทศบาลนครกรุงเทพจึงจัดรายการโทรทัศน์ศึกษาขึ้นเพื่อแก้ปัญหาครวจ อุปกรณการสอน นอกจากนั้นยังขาวให้นักเรียนสนใจและไครับไคความรู้ประสพการณจากการเรียนวิชาตาง ๆ มากขึ้น เป็นการสอนเพื่อส่งเสริมหลักสูตรสำหรับชั้นประถมปลาย

เทศบาลนครกรุงเทพไคร่วมมือกับสถานีไทยโทรทัศน์ (ช่อง ๘) จัดรายการโทรทัศน์ศึกษาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๗ โดยเริ่มสอนวิชาวิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ และศิลปศึกษา สัปดาห์ละ ๓ ครั้ง ๆ ละ ไมเกิน ๑ ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ตอมา พ.ศ. ๒๕๐๘ ไคจัดเพิ่มวิชาคณิตศาสตร์ และภาษาไทย และขยายรายการครบทั้ง ๕ วัน ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ ปัจจุบันนี้มีรายการโทรทัศน์สอนวิชาวิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ขัรับรองคนตรีทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. เวลาขงรายการตาง ๆ ยกเวนขัรับรองคนตรีรายการละ ๒๐ นาที ขัรับรองคนตรี ๑๕ นาที สอนทั้งประถมปลายและประถมต้น สำหรับประถมต้นมีเพียง ๒ วิชาคือ สังคมศึกษา และขัรับรองคนตรี ออกรายการวิชาหนึ่งซ้ำสองครั้ง

การวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือคล้ายคลึงกัน

ได้มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับงานด้านโทรทัศน์การศึกษาไว้มากมายหลายท่านทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งพอจะรวบรวมได้ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๐๘ ปราณีต์ โวหิโตปการ^{๑)} ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาการใช้โทรทัศน์ประกอบการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพ" มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินงาน ปัญหาต่าง ๆ กลวิธีและผลที่ได้รับจากการใช้โทรทัศน์ประกอบการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นประถมปลายของเทศบาลนครกรุงเทพ โดยส่งแบบสอบถาม ใ้ครูและนักเรียนโรงเรียนเทศบาลนครกรุงเทพ จำนวน ๕๔๔ คน เป็นครู ๖๘ คน และนักเรียน ๓๗๖ คน ผลของการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

๑. ครูมีงานสอนมากเกินไป จึงไม่มีเวลาเตรียมการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ได้เต็มที่
๒. ครูขาดความรู้และทักษะบางอย่าง เช่นการทำและเตรียมอุปกรณ์ให้เหมาะกับบทเรียน
๓. ครูมีทัศนคติที่ดีต่อการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ทางโทรทัศน์ของเทศบาลนครกรุงเทพ ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านความรู้และทักษะดีพอใช้ และยังช่วยในการสอนของครูพอสมควร
๔. ครูมีประโยชน์ต่อครูทางโรงเรียน
๕. วิธีการใช้โทรทัศน์ประกอบการสอน ครูส่วนมากใช้เพื่อเพิ่มเติมเนื้อหาในบทเรียนที่เรียนมาแล้ว ซึ่งตรงกับจุดประสงค์ของการจัดรายการสอนของเทศบาลนครกรุงเทพ
๖. ครูส่วนใหญ่จัดให้นักเรียนดูรายการทุกครั้งหรือมากกว่านั้น และได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดี
๗. การสอนวิชาวิทยาศาสตร์ทางโทรทัศน์ ทำให้นักเรียนมีความรู้สูงขึ้น นักเรียนกระตือรือร้นต่อรายการพอประมาณ

---

^{๑)}ปราณีต์ โวหิโตปการ, "การศึกษาการใช้โทรทัศน์ประกอบการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพ (วิทยานิพนธ์ คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๘).

๘. สภาพห้องเรียนยังไม่เป็นที่ถูกต้อง
๙. ครูทางโรงเรียนมีความเห็นว่าการสอนของครูโทรทัศน์เหมาะสมดี
๑๐. การใช้โทรทัศน์ประกอบการสอนยังมีอุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับตัวครู อุปกรณ์ สถานที่เรียน คุณภาพเครื่องรับ และจำนวนเครื่องรับ เป็นต้น
๑๑. ครูเสนอแนะเกี่ยวกับการสอน ควรมีภาพยนตร์ประกอบ มีการอบรมครู จัดบทเรียนให้สนุก มีการทดลองให้มากขึ้น ฯลฯ
๑๒. ผลการทดลองของนักเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์ที่เรียนด้วยรายการโทรทัศน์ชั้น ป. ๕ นับว่าอยู่ในเกณฑ์พอประมาณ

พ.ศ. ๒๕๑๐ สุภา วิทย์พัฒนา ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาทัศนคติของครูโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดพระนครที่มีต่อการสอนทางโทรทัศน์ของเทศบาลนครกรุงเทพ" มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาทัศนคติและปัญหาต่าง ๆ ของครูโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดพระนครที่มีต่อการสอนทางโทรทัศน์ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดพระนครจำนวน ๒๕ โรงเรียน เป็นครูที่สอนโดยใช้โทรทัศน์ศึกษาชั้นประถมศึกษาจำนวน ๑๘๕ คน จากการวิจัยปรากฏผลดังนี้

๑. ครูมีทัศนคติที่พอสมควรต่อการสอนทางโทรทัศน์ศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพ
๒. วิชาภาษาอังกฤษให้ประโยชน์ในการสอนของครูและการเรียนของนักเรียนมากกว่าวิชาอื่น
๓. มีปัญหาบางอย่างที่ทำให้ครูเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการสอนในบางครั้ง เช่น สถานที่ไม่เหมาะสม เครื่องรับโทรทัศน์มีน้อย ขาดอุปกรณ์ในการสอน
๔. ปัญหาเกี่ยวกับคู่มือครู ตำราการสอนส่งช้าเกินไป ไม่มีเจ้าหน้าที่ไปให้คำแนะนำเท่าที่ควร จึงทำให้ครูไม่เข้าใจวิธีการใช้รายการโทรทัศน์ศึกษารวมการสอนได้

“สุภา วิทย์พัฒนา, "การศึกษาทัศนคติของครูโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดพระนครที่มีต่อการสอนทางโทรทัศน์ของเทศบาลนครกรุงเทพ" (วิทยานิพนธ์ คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๑๐).

ในต่างประเทศ ค.ศ. ๑๙๕๓ M.D. Vernon ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Perception and Understanding of Instructional Television Programmes โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปฏิกิริยาของผู้ดูรายการโทรทัศน์ศึกษาต่อกรรับรู้และความเข้าใจในรายการโทรทัศน์ศึกษาผลของการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

๑. เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ควรผสมระหว่างทางการดูและการฟังให้เป็นสิ่งเดียวกัน
๒. การขัดแย้งของคำพูดจะทำให้เกิดความลังเลในการเข้าใจและจำ
๓. สิ่งที่น่าสนใจหรือเสนอตอนต้นของรายการสามารถทำให้มีคุณค่าต่อการสนใจของผู้ดู โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ทางโทรทัศน์ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการเร้าความสนใจให้ติดตามรายการ

ค.ศ. ๑๙๕๖ A. Mura ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Discorso Pedagogico Sulla Televisione" (Pedagogic Talk on Television) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคูณาทางการศึกษาของโทรทัศน์ เขาได้ให้นักเรียนของ "Telescuola" (Tele-School) บางส่วนในการทดลองครั้งนี้ ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. ผลของการศึกษาที่สำคัญได้รับความสำเร็จโดย Telescuola ในเขตชนบทมีมาก
๒. ผลทางสังคมมีความสำคัญมากเหมือนกันต่อการสอนทางโทรทัศน์

ค.ศ. ๑๙๕๘ Paul Blaushard ได้ทำการวิจัยเรื่อง "โครงการสัมมนาเกี่ยวกับโทรทัศน์" โดยมีจุดประสงค์เพื่อจะทราบผลการสอนของนักเรียนที่เรียนด้วยตนเองทางโทรทัศน์ คุณผลความสำเร็จของการเรียนทางโทรทัศน์ ตลอดจนต้องการทราบพื้นฐานทางการศึกษาและปัญหาต่าง ๆ ที่มีต่อผู้เรียน การวิจัยใช้ประชากรทั้งหมด ๔๗ ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนด้วยโทรทัศน์สุ่มจาก ๔ รั้ว และที่อื่นอีก ให้ตอบคำถามที่ออกในรายการโทรทัศน์ ผลจากการวิจัยสรุปได้ดังนี้

J.A. Harrison (ed), European Research in Audio-Visual aids: Part II Abstracts (London: Weghtman & Co., Ltd., 1966), p. 122.

^{๑๐} Ibid., p. 116.

^{๑๑} Paul Blaushard, "Television;" A.V. Communication Review, (January-February, 1961), pp. 40 - 41.

๑. การเรียนจากโทรทัศน์ประสบความสำเร็จ นักเรียนที่เรียนด้วยรายการโทรทัศน์มีเพียงส่วนน้อยที่สอบตก
๒. พื้นฐานระดับความรู้ของผู้เรียนด้วยโทรทัศน์ไม่ต่ำกว่านักเรียนที่เรียนในห้องเรียน
๓. ปัญหาที่นักเรียนเหล่านั้นประสบและจะมีผลต่อผู้เรียนคือหนังสือและคำราที่จะค้นคว้าไม่มีเพียงพอ

จากรายงานการทดลองการใช้โทรทัศน์ศึกษาของ Cincinnati Public School^{๑๒} ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ปรากฏผลการสอนทางโทรทัศน์ได้ผลมากกว่าการสอนแบบเดิม และสามารถให้โทรทัศน์สอนเด็กที่มีความสามารถทุกระดับได้ การสอนวิชาชีววิทยาใช้โทรทัศน์สอนได้ดีกว่าการสอนแบบบรรยาย เด็กที่มีความสามารถต่ำชอบการสอนชีววิทยาทางโทรทัศน์ แต่เด็กที่มีความสามารถสูงสามารถเรียนแบบบรรยายได้ก็ขณะเด็กที่มีความสามารถต่ำเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ได้ก็เมื่อเรียนทางโทรทัศน์

ค.ศ. ๑๙๖๐ Hall และ Joe^{๑๓} ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบประสิทธิภาพการสอนทางโทรทัศน์กับการสอนโดยตรง โดยสุ่มตัวอย่างนักเรียนในโรงเรียนประถมและโรงเรียนมัธยมจำนวน ๓๐,๐๐๐ คน วิชาที่ทำการสอนทางโทรทัศน์คือ ภาษาสเปน ศิลป ดนตรี วิทยาศาสตร์ วรรณคดี ความปลอดภัย ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ภาษาอังกฤษ ชีววิทยา จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในการทำแบบทดสอบ โดยมีการทดสอบก่อนการทดลองมาครั้งหนึ่งแล้ว ผลปรากฏว่าในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างการสอนทั้งสองแบบ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนดิบที่ปรับแล้ว ผลปรากฏว่าในระดับประถมศึกษา การเรียนในสภาพจริงได้ผลดีกว่า ส่วนในระดับมัธยมศึกษาได้ผลพอ ๆ กัน ผู้วิจัยเรื่องนี้ได้สรุปผลว่าความสัมพันธ์ของนักเรียนไม่ลดลงเมื่อให้การสอนเป็นกลุ่มใหญ่โดยใช้โทรทัศน์

^{๑๒}Cincinnati Public School, "Report of the Experiment in the use of Television Instruction," A.V. Communication Review, (July-August, 1960), p. 38.

^{๑๓}J. Christopher Reid and Donald W. MacLennan, Research in Instructional Television and Film, (Washington, D.C.: Government Printing Office, 1967), p. 82.

ค.ศ. ๑๙๖๒ H. Heinrichs^{๑๔} ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Erfahrungen und Konsequenzen aus dem Schulfernsehversuch des NDR." (Results of Experiments in Schools Television) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนและครูระหว่างดูโทรทัศน์โรงเรียน การวิจัยนี้ขึ้นกับการทดลองในการใช้โทรทัศน์ของชั้นเรียนระดับต่าง ๆ ๑,๘๖๖ ชั้น จำนวนนักเรียน ๔๑,๕๖๑ คนโดยใช้แบบสอบถาม ๖๖% ของนักเรียนเป็นชั้นประถม ๒๑% เป็นชั้นมัธยมศึกษา และ ๑๓% เป็นชั้นมัธยมปลาย ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. ครู ๓๘% เชื่อว่าการใช้โทรทัศน์ในการสอนไม่สามารถส่งเสริมเร้าใจเด็ก
๒. จากการติดตามงานที่เกี่ยวข้องพบว่าความคิดคำนึงของเด็กได้พัฒนาขึ้น การวาดรูปของเด็กชี้ให้เห็นบุคลิกของแต่ละคน ๘๓% ของครูเชื่อว่านักเรียนได้รับความช่วยเหลือจากโทรทัศน์โรงเรียน ๖% ของครูไม่เห็นด้วยกับโทรทัศน์โรงเรียน ๒% ไม่เห็นด้วยกับการส่งติดต่อดูวิธีนี้ ๕% เป็นพวกไม่ออกความคิดเห็น

ค.ศ. ๑๙๖๓ J.W. Daines และ J.B. Neilson^{๑๕} ได้ร่วมกันทำการวิจัยเรื่อง "Report on a Television Investigation: "Rome and Juliet", Associated Television" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจหาเทคนิคที่สมบูรณ์สำหรับการตอบสนองของเด็กในรายการที่เป็นชุด ได้ทำการวิจัยใช้เด็กหญิงอายุ ๑๔ ปี มี I. Q. ๑๐๐ - ๑๑๕ เด็กจะถูกส่งแยกขณะออกรายการและทำแบบฝึกหัดติดตามผล ปฏิกริยาของเด็กจะถูกบันทึกโดย Cine-Camera มีการอภิปรายเกี่ยวกับเด็กหลังจากออกอากาศแต่ละครั้ง บางส่วนของการอภิปรายได้บันทึกเสียงไว้โดยผู้ร่วมอภิปรายไม่ทราบ แบบสอบถามได้ใช้เพื่อถามทัศนคติ ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. เด็กมีความสนใจมากในระดับสูง
๒. เด็กจะตอบสนองทันที
๓. มีการเกี่ยวข้องกับระหว่างบุคคลในระดับสูง
๔. การตอบสนองทางภาษาในเรื่องของความรู้สึกได้รับการพิจารณาบางส่วน

^{๑๔} Harrison, op. cit., pp. 109 - 110.

^{๑๕} Ibid., p. 106.

๕. มีข้อผิดพลาดเมื่อเด็กมีความคิดรวบยอดของการเล่นที่ลึกซึ้งกว่าความสำคัญมาก

Glenn W. Thompson^{๑๖} ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Children's Acceptance of Television Advertising and the Relation of Televiewing to School Achievement" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ของการโฆษณาทางโทรทัศน์ของเด็ก และความเกี่ยวข้องกับการดูโทรทัศน์กับความสัมฤทธิ์ผลที่โรงเรียน สรุปผลที่ได้ดังนี้

๑. ความรู้และความเข้าใจในการดูโทรทัศน์ของเด็กปรากฏว่าจะมีผลมากในความสัมพันธ์ของความฉลาดและชั่วโมงการดู
๒. ความฉลาดจะปรากฏในบทบาทเล็กน้อยของการตัดสินใจรับและใช้ผลของความรู้ซึ่งจะเกี่ยวข้องกันจำนวนชั่วโมงที่เด็กดูโทรทัศน์เท่านั้น
๓. ความเกี่ยวข้องทางลบระหว่างชั่วโมงการดูและรายงานผลสัมฤทธิ์ในการเรียนมากมาย จะไม่มีผลต่อกัน โดยการพบว่าเด็กฉลาดน้อยจะใช้เวลาชั่วโมงมากในการดู แต่ความสัมฤทธิ์ผลต่ำไม่ได้เกี่ยวข้องกับการดู แต่เกี่ยวข้องกับความจริงที่ว่าเด็กฉลาดน้อยชอบดูโทรทัศน์น้อย ๆ
๔. จำนวนชั่วโมงดูจะปรากฏผลเล็กน้อยในความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจและการยอมรับผลของการโฆษณา งานวิจัยนี้จะมีผลมากเกี่ยวกับปัญหาที่เกี่ยวข้อง ผลของปัญหาไม่เกี่ยวข้องเพียงแต่จำนวนชั่วโมงดูเท่านั้น แต่ยังขึ้นกับเรื่องที่จะดู และยังสามารถทำนายผลของการค้าอีกด้วย

---

^{๑๖} Glenn W. Thompson, "Children's Acceptance of Television Advertising and the Relation of Televiewing to School Achievement," The Journal of Educational Research, (December, 1964), pp. 173 - 174.